

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Szentegyház-utca 41. szám
Telefon-szám 586.

Hirdetések jutányos árban fölvetetnek:

az „Előre” kiadóhivatalában,
Ajtai K. Albert könyvnyomdájában
(Deák Ferenc-u. 4. sz.)
és Radics Sándor könyvkereskedésében
(Szentegyház-u. 1. sz.)

ELŐRE

Megjelenik naponként, délután,
vasárnap kivételével.

Egy szám ára 2 fillér.

Előfizetés egy hónapra:

helyben (házhöz hordva) — 80
vidékre (postán) P — korona.

SOROK.

A Duna-Tisza csatorna kérdése- nek tárgyalására kiküldött bizottság ülésén felmerült a *solti irány kérdése*. Ennek tanulmányozására *Kvassay Jenő* miniszteri tanácsost küldték ki. A „solti irány” bevonása *Kossuth direkt kívánságára történt. Soltan a Benyovszky családnak nagy birtokai vannak.* A Benyovszky-családhoz gyengéd kötelékek fűzik Kossuth Ferencet. *Kvassay a kiküldött tanulmányozó,* Benyovszky gróf *sógora* és Kossuth Ferenc rokona. Ehez nem kell kommentár...

A frissensült norvég királyról nem a leghizelgőbbnek irnak a külföldi lapok. Azt írják, hogy a koronázási ebéden beszédében — *megakadt*. Ha a királynő nem nyújtotta volna át a beszéd kéziratát, úgy bizton belesült volna. Azt is írják, hogy a koronázás után első dolga volt koronatanácsra hívni minisztereit *égető reformok* véghezvitelére. S kisült, hogy a szent Olaf rendben még egy fokozatot akart létesíteni a nagy király... Természetesen sokan vannak, a kik megvannak győződve, hogy ehez a kormányzati tényhez alig volt szükséges a koronázás. Rossz hatást szült, hogy egy gyermekekből álló küldöttséget a király órákig megváratott. Még pedig a legégetőbb napon vártak a nagy urra szegények, hogy — hódolhassanak. Mentésgül az udvari emberek azt hozták fel, hogy a király épen — *reggelinél* ült. Mindezekből csak azt látjuk, hogy ha „*Isten kegyelméből*” is, de mégis *közönséges* ember az a norvég király...

Ugy csinálják, ahogy akarják.

Nyílt törvényszegés.

Minek a törvény?

A magyar és osztrák kvóta-bizottságok a Bécsben tartott közös ülés után nem tudtak megegyezni. Az osztrákok emelik a kvótát, a magyar bizottság az eddigi $34\frac{4}{10}\%$ kvóta mellett foglalt állást. A magyar bizottság izenete az osztrák bizottsághoz most vált köztudomásúvá. Az üzenet vitatkozik az osztrákokkal, bizonyítja azt, hogy Magyarország képtelen a *népesség arányában* fizetni a közös költségek kvótáját. A bizottság meg van arról győződve, hogy a magyar nép csak *megegyezés mellett* tudja a jelenlegi (24·4%) kvótát fizetni és mégis megajánlja azt. Magyarország szegényedik, a nép kivándorol, méltányosságból voltaképpen a jelenlegi kvótaszázalékot le kellene szállítani. De mit tesznek a független képviselők? A jobb jövő reményében megszavazzák a jelenleg is magas kvótaszázalékot. De mert az osztrákok még magasabb 42·6%-ot követelnek, a kérdés a király elé kerül.

Ha a kvótát királyi szó állapítja meg ez esetben, úgy az törvényszegés. Ha ez így megy, úgy a kormány ma-holnap a 67-es törvényeket is elrugja lábai alól. Hogy is szól az 1867. XII. törvényeik 21. §-a?

„Ha a két kvóta küldöttség a javaslatra nézve nem tudna megegyezni, mindenik félnek véleménye mind a két országgyűlésnek elébe terjesztetik. Ha pedig a két országgyűlés nem tudna egymással kiegyezni: ak-

kora a kérdést az előterjesztett adatok alapján Ő Felsége fogja eldönteni.

Ez a törvény világosan beszél. Ezt megérti bárki is, a ki tud olvasni. Azt mondja, hogy a király akkor dönt ha a két osztrák magyar országgyűlés nem tudna egymással megegyezni. S a „nemzeti kormányzat” kvótabizottságai megkerülik a törvényt. Nemesak meghagyják a terhes kvótát, de úgy viselkedik, mintha az osztrák kvótabizottsággal egyetemben valami *független* parlament volna. Elfelejteti a magyar kvótabizottság, hogy ő csak *egy része a magyar országgyűlésnek*. Hogy ha nem tud megegyezésre jutni az osztrákokkal, akkor nem a magyar király és osztrák császár a második forum, hanem a magyar parlament. Ez nyílt törvényszegés. Lám még a törvényszegések után is követi a régi kormányzat a régiéket. Nem lesz benne köszönet...

A kikre az Isten gondol.

Neveljük az elhagyottakat.

Leányok a gyermekvédelemben.

A megoldásra váró társadalmi problémák között talán egyellen egy sem bír oly kiváló nagy fontossággal, mint a gyermeknevelés ügye. És mondjuk meg őszintén azt is, hogy széles e hazában talán egyetlen egy kérdés sem részesül oly mostoha elbánásban mint éppen a gyermeknevelés ügye. És nem is lehet ezen csodálkozni. Mert, a míg leányainkat a különböző tanintézetekben egyáltalán nem világosítják fel a gyermek életviszonyairól, hiábavalónak bizonyul minden komoly törekvés, a mely e nagyon elhanyagolt társadalmi kérdés körül támadt az utóbbi időkben. A nő, a kit a XX. század modern intézetei kétségkívül igen sok hasznos tudományban kiképeznek, teljesen tapasztalatlanul lép ki a nagy világba és bár sorsa és igazi hivatása így kívánna, a leghalványabb sejtelmé sincsen a kisdetek ápolásáról.

A gyermekvédelem társadalomra kiható misszióját hazánkban csak a legújabb évtizedekben kezdik komolyan venni és méltányolni. A nagy munkában természetesen az állam jár elől, a mely az 1904. évben összesen tizennyolc gyermekmenhelyet állított fel az ország nagyobb városaiban.

Az állami felügyelet alatt munkálkodó gyermekmenhelyek volnának tehát első sorban hivatva azt a vétkest mulasztást pótolni, a mit a társadalom a gyermekekkel szemben elkövetett. És dicséretére legyen a legtöbb gyermekmenhely uttörő tevékenységének már is megvan a kívánt sikere. Ha az eddig elért eredmények nem is nagyarányúak, de mindenesetre számottevők és igen alkalmasok arra, hogy a közérdeklődést felkeltsék és leányaink oly sokféle tagozott munkálkodását a gyermekvédelem humanus céljai felé tereljék.

A kolozsvári állami gyermekmenhely különösen dicsérendő példaadást és egyszerű mind alkalmat nyújt Kolozsvár művelt asszonyainak és leányainak, hogy a gyermekvédelem mostohán elhanyagolt kérdését társadalmilag szervezzék és első sorban szakszerűleg megismerkedjenek a csecsemők és kisgyermek ápolásával.

A menhely nagyszorgalmu igazgatója dr. *Genersich* Gusztáv egyetemi tanár az őszi

hónapokban egy teljesen ingyenes tanfolyamot rendez be erre a célra, a hol minden felnőtt nő elsajátíthatja majd a csecsemő és gyermeknevelés tagadhatatlanul magasztos tudományát.

A kolozsvári gyermekmenhely-telep bizottsága tegnapelőtt letolyt ülésében igen behatóan foglalkozott a gyermekvédelem ügyével és általános helyesléssel és köszönettel fogadta dr. *Genersich* Gusztáv igazgató-főorvosnak e tárgyra vonatkozó előterjesztéseit.

Különös tetszésben részesült az ősszel be rendezendő tanfolyam eszméje és a gyermekvédelmi kérdés országos szervezése, a melyet a kolozsvári gyermekmenhely az országos Gyermekvédő Liga támogatásával készül megindítani. Nem kisebb jelentőséggel bírnak a eseldek kiképzésére és a eselédotthonokra vonatkozó törekvések is. A gyermekmenhely telep bizottsága belátva azt, hogy a magyar családok többnyire *idegen* ajku eselédeteket hozatnak a gyermekek mellé, oly módon kívánja ennek a végtelenül káros és félszeg nevelési rendszer tulkapásait legalább némileg ellensúlyozni, hogy a gyermekmenhelyen nevelésben levő elhagyott leánygyermekeket a hat elemi osztály elvégzése után kiképeztesse óvónő-dadáknak. Az így kiképezendő leánygyermekeket aztán kiküldi a kis gyermekek mellé, hogy azokat a játszóházban és az apróbb kézimunkákban foglalkoztassák és a hasznosabbakban kiképezessék.

A gyermekmenhely igazgatósága megkérte azonkívül a kolozsvári Mária Valéria árvaházat is, hogy falain belül foglalkozzék a eselédotthon kérdésével és évente legalább tíz árva gyereket képeztesse ki jó magyar eselédnek. A telepbizottságnak egyik szintén igen nevezetes programját képezi a gyermekvédelmi előadások szervezése is, a melynek keretében első sorban a jó gyermekek és általában a kolozsvári tejkérdésekkel óhajtanak foglalkozni. A gyermekvédelmi előadások megtartására felkérték dr. *Szentkirályi* gazdasági tanintézeti igazgatót, dr. *Riegler* Gusztáv és dr. *Fabinyi* Rudolf egyetemi tanárokat, dr. *Gidófalvy* István közjegyzőt, Barabás Endre tanítóképezdei tanárt és Horváth János szeretetházi igazgatókat.

Maul halten — weiter zahlen.

Régi tétel, megszokta már a magyar. Pedig úgy remélte, hogy minden megváltozik, ha a »nemzeti« kormány lesz a politika vezetője. Megtörtént. S — rettenetes kimondani — minden maradt a régiben. Azaz mégsem. Felfordították az egész társadalmi telfogást. Lépre ment egész Magyarország. Lépre mentek még azok is, akik szeretik radikális voltukat fitogtatni. A »nemzeti« kormány befonta ékes szólásával a többségi pártot, a társadalmat, az országot...

Kivivta, hogy a delegáció függetlenségi segítségével szavazta meg a milliókat. A függetlenek támadásait elhárította Goluchovszky fejről. A szerb kérdésben megsegítette az osztrák kormányt: azt akarja, hogy az osztrák Skoda-gyárban rendeljen Szerbia ágyukat. Olyan feliratot terjeszt fel, mely még a »legpecsovicsabb« szabadelvű pártnak is szégyenére válik. Kikapcsolta a magyar vezényszót. Elfogadta a darabontok kereskedelmi szerződéseit, Magyarország tehát 1917-ig sanyli a közös vámterület hátrányait. Népjóléti törvényjavaslatokat nem készít, ahelyett lapokat koboz, szuronyt ve-

zényel az aratók ellen, felekezeti alapon akar nevelni a középiskolában. Hallgat az általános választási jogról, letorkolja a nemzetiségi képviselőket... és mindezeket felül fáradt, unatkozik és vágyik a vakációra.

A nemzetnek pedig az »alkotmányból« csak a régi tétel marad: »Maul halten — weiter zahlen.«

Tolvajok a gyufagyárban.

Eltűnt 400 korona.

A napokban történt nagy kórházi lopás ügyében a rendőrség még be se fejezte a nyomozatot és ma már ismét egy újabb lopás történt a Gyufagyár-utcában. Ezúttal egy szegény fuvarost loptak ki az ismeretlen gazemberek, a kik úgy látszik üzletszerűleg folytatják garázdálkodásaikat a város különböző részein. A károsultat *Krisim* Pálnak hívják és egy itten lakó budapesti ügynöknél volt alkalmazva, mint kocsis. Évek óta kuporgatott vagyonát, 420 koronát loptak el tőle a tolvajok, a kik ezenkívül még két öltözet ruhájától és fehérneműjétől is megfosztották a szolid életű kocsiat. A lopást csak későn vette észre *Krisim* Pál, mert mikor a tolvajok nála jártak, ő mélyen aludt egy nyitott istállóban. A rendőrség megindította az eljárást az ismeretlen tettesek kipuhatólása iránt. A rendőrség munkáját igen megnehezíti az a körülmény, hogy a lopás teljesen nyitott udvaron és nyitott istállóban történt és így alig lehet felfedezni a legesekelebb bűnjelt is, mely nyomra vezethető.

Idégen munkások Kolozsvárt.

Munka csendőrszurony alatt.

Néhány héttel ezelőtt több egymásután következő estén a fél kilenc órai vonat indulása előtt nagy emberesoportok várták a pályaudvar előtt a vonat indulását: akkor utaztak el Kolozsvárról *idegenbe* a sztrájkoló építőmunkások — dolgozni.

Tegnap este ugyanezen időtájban szintén nagy tömeg lepte el a pályaudvart ugyanezen vonat érkezése előtt. Ugyanezen tömeg volt ez talán, *csak hangulata volt más*. Hetekkel ezelőtt azt a keserűséget, melyet a sikertelen küzdelem okozott, elnyomta az ügy igazságából folyó lelkesedés és enyhítette az a reménység, hogy az igaz ügynek mégis csak győznie kell. Tegnap elkeseredés, méltatlankodás és kétségbeesés zúgó moraja kísérte az építő munkaadók által külföldről hozott 23 építő munkást a pályaudvartól a szállásukig. Nem jöttek váratlanul. Maga a rendőri hatóság hívta fel az építő munkások figyelmét arra, hogy idegen munkásokat hozattak a munkaadók ide, hol az építőmunkások szárai laknak családostul.

Ugyanott megállapította a rendőri hatóság a munkaadók azon jogát is, hogy idegenből munkásokat hozathassanak — a tény igazságát azonban nem. Nem akarunk ezúttal a kérdés jogosságáról és igazságosságáról vitatkozni. Nem akarunk elébevágni az eseményeknek csak leírjuk az eseményeket, mint azokat tudósítónk közli:

A tegnap esti vonattal huszonhárom külföldi köműves munkás érkezett Kolozsvárra. Az idegen munkásokat Spáda János hozta Morvországból úgy a maga, mint a többi nagyvállalkozók részére. A munkásokat *Popescu* Kelemen járási csendőrmester vezetése alatt *husz csendőr és negyven rendőr várta a vasutnál*, hogy a sztrájkoló szociáldemokrata munkások esetleges támadásai ellen megvédelmezzék. Erre azonban nem volt szükség. Az éjszakát erre berendezett istállóban töltötték, ahova erős osendőrfedezet volt kirendelve védelmükre.

Az idegeneknek ma kellett volna megkezdeni a munkát, de miután az itteni köműves-sztrájk értésükre esett, nyomban kijelentették, hogy a munkát nem vállalják el és teljesen szolidarisok a sztrájkolókkal.

A munkaadók az iparhatósághoz folyamodtak támogatásért, mely az idegenből szerződött munkásokat *karhatalommal akarja kényszeríteni a munkára*. A hangulat rendkívül izgatott. A rendőrség udvarán csendőrség és a rendőrség állanak készenlétben. A városban elterjedt hírek szerint a munkások nagy tüntetésre készülnek. A munkaadók nevében dr. *Tutsek* ügyvéd a déli órákig tárgyalta a munkásokkal, akik semmi szín alatt nem akarnak dolgozni. Egy izgatott munkást a csendőrök hasbadöftek, mert szembe szállott a csendőrökkel. Az eset híre nyomban kivonultak a mentőorvosok, akik az ütéstől elájt munkásembert eszméletére térítették. Lapunk zártakor arról értesültünk, hogy ma este az összes szervezetek gyűlést tartanak és — *kimondják az általános sztrájkot*.

A kisemberek bajai.

Panaszkodnak a közrendőrök.

Tisztelt Szerkesztő Ur! Örömmel látjuk, hogy az „*Előre*“ naponként felszínre hozza a kisemberek bajait és igazságos kritikát gyakorol minden közérdekű esemény felett. Ezért bizalommal folyamodunk Szerkesztő Urhoz, kegyeskedjék lapjában megírni, hogy a rendőrségi legénységénél most történt I. osztályú előléptésekkel nem, egyáltalán nem vagyunk megelégedve, mert az előléptéseknek *a főkapitány ur nem vette figyelembe a szolgálati időt és az érdemeket*. Ilyen formán mi, akik régi szolgálói vagyunk a kolozsvári rendőrségnek, határtalan mellőzésnek lettünk kitéve és *helyettünk oly fiatal rendőrök léptek elő, akik csak alig 3—5 éve vannak a rendőrség szolgálatában*. Igen kérjük Szerkesztő urat, hogy igazságos ügyünket felkarolva tegyen érdekünkben lépéseket a főkapitány urnál, hogy a legközelebbi előléptések alkalmával ne felejtkezzenek el rólunk, öreg szolgálókról, akik mindig becsülettel állottuk meg helyünket akár a poszton, akár a laktanyában.

Több II. osztályú rendőr.

SZINJÁTÉK.

A színházi iroda hírei. (*Fedák Sári bucsufellépése*.) A színház vendége Fedák Sári holnap, szerdán vesz bucsut a kolozsvári közönségtől. Ezúttal a „*Bolygó görög*“ című új magyar operette hármas női főszerepét fogja játszani, melyben egyik legnagyobb sikerét aratta az elmúlt idényben. (*Királytigris*.) Egy új detektív dráma előkészületei foglalkoztatják most a színház személyzetét. A „*Királytigris*“ egyike a legizgatóbb és legszenzációsabb színműveknek. A darab bemutató előadása pénteken lesz.

H I R E K.

— július 10.

Szegre akasztották a 48-at . . .

A magyar politikának minden kérdésében azt látjuk, hogy a magyar parlamenti többség narkotizálva van. A „nemzeti“ kormány valami bűbájos álomba ringatta a többséget. Azt hiszi, hogy a társadalom is követni fogja a többség „életrevaló“ példáját. A kormány meginterpelláltatja magát nemzetiségi vitát rendez, csak hogy elterelje a társadalom figyelmét a legégetőbb kérdésekről. Védik a „nemzetet“ a nemzetiségiek *szóharca* ellen, de nem erősítik meg a népet. Szuronyt szegeznek az alsóbb néposzályoknak, ahelyett, hogy a megélhetés feltételeit biztosítsák. Nincs földparcellázás, nincs általános titkos vászatíró jog, hanem

tovább is kétszáz ezer ember hagyja itt évente Magyarország földjét . . . Másképp gondolta ezt Széchenyi! Még a gyűlöletes osztrák viszonyt is elismerik: bementek a delegációba. Bezzeg másképp gondolta ezt Kossuth. Mikor *Herman* Otto azt a kérdést intézte Kossuth Lajoshoz, hogy véleménye szerint, mikor kellene a függetlenségi pártnak a delegációba mennie, Kossuth Lajos azt felelte: „Ha a két állam között a közös ügyek *felszámolásáról* lenne szó“. Az első negyvennyolcas delegáció nem *felszámolta* a közöviszonyt, csak az eddigieket követve — megszavazta a milliótat . . .

A polgármester szabadságon. — *Szvacsina* Géza polgármester július 16-án Szilácsra utazik, a hol szabadságidejét fogja eltölteni. Távollétében *Fekete-Nagy* Béla helyettes polgármester fogja helyettesíteni. A polgármester csak a jövő hónap végén jön vissza Kolozsvárra.

Gyermekvédelem Kolozsvárt. A kolozsvári állami gyermekmenhely telepbirozsága tegnapelőtt délután ülést tartott a menhely Rákóczi-uti helyiségében. Az ülésen igen sok érdekes eszmét vitattak meg a jelenlevők, a kiknek dr. *Generich* Gusztáv körülményesen beszámolt a gondozására bízott elhagyott gyermekek ápolásáról és a kiképzésben történt előhaladásáról. A jelentés szerint az elmúlt félévben 167 elhagyott gyermeket vett fel az igazgatóság és így a kolozsvári gyermekmenhelyen elhelyezett elhagyott gyermekek jelenlegi létszáma most már ezerkilencvennégyet tesz ki. Az intézet negyvenhét gyermeket adott ki nevelésre, többnyire olyan iparos és földművelő családokhoz, a hol csak hírből ismeretes ez a siró-rívó istenáldás.

Báró Szentkereszthy nyugalomban. Báró *Szentkereszthy* Zsigmond kuriai bíró, a ki hosszabb ideig elnöke volt a kolozsvári törvényszéknek, a napokban lemondott bírói hivataláról és a jól megérdemelt nyugalomba vonult. A nyugdíjazott kuriai bíró hátralevő éveit a Betegh-családtól megvásárolt aranyosgyéresi birtokán szándékozik eltölteni.

Uj ügyvéd Kolozsvárt. Dr. *Csiky* Aladár ügyvéd Kolozsvárt megnyitotta irodáját.

Viszik a legényeket. A vármegye házában igen mozgalmas élet uralkodik. Napok óta folyik a sorozás, a mely eldönti, hogy ki is hát a legények eleje! A katonáknak szükséges „emberanyag“ ezúttal egyszerre két közigazgatási járáshól kerül ki, a nádamentiben járásból és a kolozsváriból. A nádamentiben tegnap már el is készültek a sorozással. Ma a kolozsváriakra került a sor. A bizottság elnöki tisztjét *Csiszár* Gyula vármegyei főjegyző teljesíti.

Anarkisták a spanyol király ellen. La Granjában a királyi ház jelenlegi tartózkodási helyén elfogtak egy *Federico Aquilafuente* nevű veszedelmes anarkistát, a kinél titkos írású leveleket találtak. A rendőrség arról értesült, hogy a környéken több anarkista tartózkodik, miért is a királyi pár megszüntette kirándulásait. A buen-retiroi parkban a fákon plakátokat találtak, a melyen a következő szavak voltak olvashatók. — „*Morales* meghalt, de akadt, a ki megbosszulja őt és elfogja érne azt a célt, a mi neki nem sikerült. XIII. Alfonz nem éri tul július hónapját. Ezt megfogjuk mutatni.“ Spanyolország több városában találtak ily feliratu plakátokat.

Kozákok Kolozsvárt. Joggal vonta magára az orosz-japán háboru az egész civilizált világ figyelmét. Ennélfogva igen érdekes jelenet lesz Cody ezredes kozákjainak alakítása, ha Wild-West látványosságát városunkban megtekinteni módunkban lesz.

Ezen harcias s mindig nyugtalan népfaj, mely megjelenítve látható Wild-West egyik csapatában, az utolsó években Oroszország hadseregének legfontosabb alkatelemét képezte. A birodalomnak számtalan szolgálatot teljesítettek a határon, a melyek a Kaukázustól Chináig húzódnak. A szabadság és függetlenség legfőbb tulajdonságuk.

A Kozákok, a kik eredetileg az európai Oroszország déli vidékén tanyáznak, manap a mosz-

kvai birodalom minden részében vannak elszórvva. Nem volt könnyű dolog Oroszországnak e népeket hatalma alá vetni. Ujból és újból föllázadtak, mivel szabadságszeretük nem engedte, hogy engedelmes alattvalók maradjanak. A Szibérián át vezető, vasut építése alkalmával Oroszország őrók gyanánt alkalmazta az egész vonalon. Ezáltal a béke szolgálóvá szegődtek, a mely állapotot előbb mint legyőzhetetlen harcosok nem ismertek. Nem létezik remekebb látványosság, mint Buffalo Bill kozákjainak nagyszerű mozdulataiból álló alakítása. Vakmerőn merész mozdulataik bámulatos ügyességükről tesznek tanúbizonyosságot s ezen ügyességükben csupán az amerikai cowboykhoz hasonlíthatók. A rendkívüli lovaság körébe tartoznak és kémlő és harcoló hivatásukban jelentőségük tagadhatatlan.

Bocsássátok hozzám a gyermekeket. Albrecht uram a katolikus hívők papja volt Memmingenben. Hivatalos hatalmával azonban visszaélt. Megbüntették. A vallástani órák alatt ütötte verte a gyermekeket, sőt egy némelyiknek fejét is beverte, fülökét huzta és esípte, hogy „felvilágosítsa“ őket. Nem csak a lelki dolgok őre, de még iskola felügyelő is volt!

Kik választanak? A jövő évi választók névjegyzéke ellen beadott felszólalásokat a vármegyei állandó központi választmánya július 14-én délelőtt 11 órakor fogja elintézni.

x Pártoljuk a magyar ipart! Ezt csak úgy tehetjük, ha mindenben következetesek vagyunk. Nem csak magunk vásárolunk magyar gyártmányt, de megkivánjuk attól is a kinél pénzünket költjük. Számolt ezzel Botha Ferenc kávé, a Védő-Egyesület tagja, a kinek Unio-utca 2. sz. alatti kávéházában a billiárdasztal is hazai gyártmány, kolozsvári magyar iparos remeke. Már ezért is nagyon megérdemli a hazafias közönség pártfogását a Korona kávéház, a mely minden más tekintetben is célszerűen berendezett kellemes üdülő hely.

x Divatos séta-botok óriási választékban olcsó árak mellett csak **Dakó Kálmán üzletében kapható.** Kolozsvár, Jókai-utca 2. sz.

ORSZÁGGYÜLÉS.

(Telefonjelentés.)

Nagy érdeklődéssel néztek a politikai körök a mai ülés elébe. Két okból. Egyrészt, mert a „Figyelő“ jelenti, hogy az igazságügyi kormány tekintettel a nemzetiségek izgatására, az 1873-ban készült büntető törvénykönyvnek a politikai vétségek üldözésére vonatkozó hiányai (?) miatt, novelláris uton óhajt olyan intézkedéseket életbe léptetni, melyek meggátolnák a nemzetiségi izgatások terjedését. Másrészt pedig azért mutatkozott érdeklődés a mai ülés iránt, mert báró Bánffy Dezső felszólalását jelezte a napirend. Báró Bánffy beszédének éle a nemzetiségek ellen irányul. Nem tudja megérteni, mi az oka annak, hogy rövid néhány év óta a nemzetiségek mennyire megerősödtek Magyarországon. Ennek a ténynek veszélyes konzekvenciája az, hogy a parlamentben a tárgyalás nyugodtságát veszélyeztetik. Beszédének magva a nemzeti állam kiépítése.

Az ülésről részletesen tudósítók a következőket közli:

Az ülés délelőtt tíz órakor kezdődött. Justh Gyula elnökölt. A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az elnöki bejelentésekre került a sor. Justh Gyula bejelenti, hogy Barabás Béla arádi, Gubody Ferenc pedig csanádi mandátumáról lemondott.

Következett a felirat folytatólagos tárgyalása. Jedlicska Ferenc Emődyvel polemizál Visszautasítja azt, hogy a nemzetiségek a szociálistákkal paktumot kötöttek volna. A nemzetiségek nem gazdasági, de politikai téren folytatnak küzdelmet a magyar parlamentben. Politikai álláspontjuk már csak azért sem lehet azonos, mert ma még parlamenten kívül áll a magyar szocializmus.

Jedlicska után Vlád Aurél beszélt. Részletesen felsorolta a nemzetiségek panaszait: „Azt hiszem, — ugymond — hogy a nemzetiségek milliói képviselőket küldenek a

magyar parlamentbe, úgy könnyebb lesz a megegyezés. Azt elvégre a statisztika alapján is konstatálni lehet, hogy Magyarország poliglott állam. A nemzetiségi törvény ezt határozottan bizonyítja. Nem fogadja el a felirati javaslatot. A nemzetiségi pártok feliratát támogatja.

Azután báró Bánffy Dezső emelkedett szólásra: „Csodálatos, — ugymond — hogy a nemzetiségi pártok szószólói mily sokat foglalkoznak az ő személyével és kormányzati rendszerével. Kijelentem, hogy mikor én állottam a kormányzás élén, a nemzetiségek álláspontja nem volt oly könnyű és nem is mertek püssenni. (És az eredmény? szölközbe a nemzetiségi pártokról.) Az eredmény az volt, hogy itt lehetett békésen és nyugodtan tárgyalni. Mójában állott a parlamentnek javaslatokkal és komoly munkával foglalkozni. A jelenlegi viszonyok közepette lehetetlenné van téve a parlamenti tárgyalás.“ Megemlíti, hogy a nemzetiségi képviselők csak arra szorítkoznak, hogy panaszaikat felsorolják, holott most a felirat tárgyalásáról van szó.

„A vita felesleges, folytatja, mert teljesen ellenkező állásponton vannak az országos szövetkezett pártok és a nemzetiségi pártok. A nemzetiségi képviselők azon az állásponton vannak, a honnan Magyarországot poliglott államnak nézik, éppen azért válik élessé az ittenlét és ebből folyik azután a vita felesleges volta... (Hol marad a jogállam? — szól valaki közbe a nemzetiségek oldaláról.)... Jogállamról — folytatja Bánffy csak akkor beszélhetünk ha van nemzeti állam. A nemzeti érdekek feltétlenül respektálandók és a jogállam kiépítésének megvalósítandók. Követem a nemzet és ország egységét. Ha Magyarország poliglott állam, akkor meg eo ipso a nemzeti állam kiépítése az első követelmény!“

Az ülés folyik.

UTOLSÓ ÓRÁBAN.

Fővárosi tudósítók távirati és telefonjelentése.

Véres pásztoróra.

Marosvásárhely, jul. 10. (Saj. tud.) Marosvásárhelyről jelentik: A gyilkos Fülöp hadnagyot ma az ezredes négyszemkört kihallgatta. A kihallgatásról csak annyi hírszivárgott ki, hogy a hadnagy csak becsületesszóra vallott. A sebesült Örejkovics rendőrkapitány állapota javult. Az orvosok remélik, hogy életben marad. A véres mezenyület megtörténtekor ezek voltak utolsó szavai:

— A feleségem megcsalt, a kedvese megölt, vigyétek el ezt az asszonyt!

Lázadás egy orosz ezredben.

Budapest, július 10. (Saját tudósítók-tól.) Odesszából jelentik: Az itteni orosz ezred legénysége fellázadt. A katonák forradalmi dalokat énekelve bejárák az utcákat. A tisztikaszinóra husz éles lövést intéztek.

REGÉNY.

Szerelmes vagy örült?

Bűnügyi regény.

15.

(Folytatás)

Az orvos megvizsgálta és kijelentette, hogy az ügyvéd nem sebesült meg, a gróf golyója egyáltalában nem talált.

— Kérem, kapitány ur — szól Camillac gróf — rendelkezék a hintommal, szállítsák azon haza a beteget.

— Köszönöm, gróf ur — de nem fogadhatom el szíveségét, nem tudom mennyire volna az barátomnak kedves — szól László.

A bérkocsi, a melyen Marc Henry az erdőhöz hajtattott, haza szállította a beteget.

VI.

Pelagie.

Ugyanakkor, a mikor a vicennesi erdőben az iménti jelenet lejátszódott, tehát kis idővel nyolc óra után, Justina lábujjhegyen lépett be urnője hálószobájába.

A hálószoba berendezése a legpompásabb volt, a mit csak az ember elképzélhet.

Justina tüzet rakott a kandallóban és azután ismét zajtalanul távozott.

Félóra mulva felébredt Pelagie, a szép asszony, megsimította haját, az órára pillantott, azután belebujt a kis aranyhímzésű papucsába, magára vette bő, fehér reggeli köntösét és a kandalló előtti karosszékre vetette magát.

Pelagie huszonhét éves volt, de alig látszott többnek husz-huszonegyévnél, arca oly üde és ragyogó volt.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Kézdivásárhelyi István János. Helyt. Tiltakozunk az ellen, hogy álnevek alatt az „Előre“ főmunkatársi címét használva értesít erdélyi lapokat lovagias sikereiről.

Rónai mulató, Biasini Szálloda

Fedett helyiség! Eső ellen teljesen védve!

MA és mindennap Ujdonság!! Ujdonság!!

Rosenkrantz Mundi a nászúton.

Kacagató bohózat.

SZEMÉLYEK:

Rosenkrantz	} nászutasok	Jaulus.
Malvina, a felesége		Dóri.
Jóska, főpincér		Grünau.
Mari, szobaleány		Hajnal.
Hetes		Herber.
Schwartz, borvigéc		Göndör.
Klein, ügynök		Kováts.
Madame Mayer		Csillag.

Még csak rövid ideig!!

THE WILLIAMS

néger ének és táncoktató.

Az összes szerződött tagok föllépte.

115 Francia zenekar. 11—*

Belépti díj 1 kor. — Kezdeté fél 9 órakor. Szigorú családi műsor.

Magyar konyha és tisztán kezelt borok. Pontos kiszolgálás.

A n. é. közönség kegyes pártfogásáért esedeznek

Rónai János, Jaulus és Göndör, igazg. tulajdonos. művezetők.

A Sétatéri Kioszkban

MA, és a következő napokon Magyarország legkiválóbb szalonzenekara

Földesi Szerén k. a.

hegedű-művész, nő,

Szabó Irén urhölgy

zongora-művész, nő 12 tagu zenekara,

Goldmann A. karnagy

közreműködésével

hangversenyez.

A n. é. közönség becses pártfogásáért esedezik kiváló tisztelettel

Gárdonyi Imre

Szabó Sándor

tulajdonos 116 8—* igazgató.

Szabad bemenet.

Felelős szerkesztő: Dr. Partos Kornél.

Kiadja: A Szerkesztőség.

Erdélyi Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság

Kolozsvár Mátyás király-tér 32. szám.

Magyar királyi szab. osztálysorsjegyek főelárusító helye.

A bank elfogad betéteket takarékpénztári könyvekre, folyó számlákra, azokat felmondás nélkül visszafizeti.

Leszámitol váltókat, utalványokat, járadékokat, checkeket, kisorsolt értékeket.

Értékpapirokat és idegen pénznemeket elad és vásárol, előleget ad értékpapírokra, folyó számlán és előre meghatározott időre.

Dijmentesen bevált szelvényeket és elvállalja a sorsjegyek revízióját.

Kibocsát utalványokat, checkeket, hitelleveleket bármely külföldi piacra.

Rendelkezésre tart a felek saját zárai alatt tűz és betörésmentes pánccsokrényeket, (Safe deposite.)

Nagyobb ládába csomagolt és a fél pecsétjével ellátott ezüst és aranyemüek, vagy más értéktárgyak külön e célra berendezett tűz- és betörésmentes szobában őriztetnek.

Üzleti órák: délelőtt 9-től fél 1-ig, délután 3-5-ig.

Alaptőke 2 millió Korona. 107 4—*

Ne tessék tévedni és

ne tessék sajnálni a fáradságot, mert az igazi **bőröndkészítő lakik**

Wesselényi Miklós-utca 29.

szám alatt a **főposta mellett**, a hol mindennemű **kofferek** található a legnagyobb választékban, a legolcsóbbtól a legfinomabbig **kézi kofferek, bőr kofferek** mindennemű **bőr táskák, piaci táskák, utazó-, kézi és nagy kosarak** mind saját készítményeim és a legolcsóbb árban árusítom a jó minőségűről és olcsóságáról minden vevő tapasztalatot szerezhet. — Tisztelettel várom vevőimet 119 6—30

HERSCHELES,
bőrönd készítő.

Nagyon fontos mindenkinek tudni,

hogyan 117 6—30

liszt, fűszer, zsiradék és tűzifa

a legolcsóbban és legjobb minőségben

Stern Józsefnél

Kolozsvárt,

Wesselényi Miklós-utca 12. sz. a. szerezhető be.

Ne mulassza el senki sem erről meggyőződni.

NYÁRI SZINHÁZ.

Kolozsvár, kedden 1906. évi július hó 10-én,

FEDÁK SÁRI vendégfőlépésével:

Leányka.

Daljáték 3 felvonásban. Szövegét és zenéjét írta: Verő-György.

SZEREPLŐK:

Apafi Mihály, Erdély fejedelme	Árkosi V.
Bornemissza Anna, fejedelemsasszony	V. Káldy M.
Teleki Mihály, kancellár	Dezséri Gy.
Margit, leánya	Fedák Sári
Thököly Imre, magyar levante	Rubos Á.
Daczó Böske) fiatal özvegy	Reményi Sári
Bojtos Zsuzsa) urasszonyok	Gergely Giza
Hoppmester	Mátray K.
Vicomte du Lormier, chevallier d'Honneur	Horti S.
Habakuk mester, udvari prédikátor	Kassai Károly
Ludmilla, Margit udvarló leánya	Batizfalvy E.
Buttykos, a fejedelem inasa	Hetényi E.
Gáspár, majoros fia	Makray D.

Kezdeté 7 órákor, vége 10-kor.

Apró

hirdetések

CIMBALOM,

Schunda-féle pedálos el-eladó. Cim a kiadóban. 12 5—*

Vas Gereben munkái és a „XX-ik század“ folyóirat megvételre kerestetik. **Radics Sándor**, Szentegyház-u. 1. 17 1—*

Régi könyveket kéziratait és metszeteket 1400-tól 1 00 évek ből magas árért vásárolok. **Radics S.**, Szentegyház-utca 1. 16 1—*

Színházi priz-más gukker hatszoros nagyitással — eladó. Cim a kiadóhivatalban. 8 13—*

Pallas Lexikont megvételre keresek. Cim a kiadóhivatalban. 2 12—*

Kolozsvárott csak két napon

szerdán jul. 18-án és csütörtökön jul. 19-én

a Vásártéren

Az esti előadás semmiben sem különbözik a délutánitól.

Délután 2 órákor. **Naponta két előadás** este 8 órákor.

Bemenet délután 1-től és este 7-től kezdve.

Minden ülés vízmentes ponyva által van védve.

„BUFFALO BILL'S WILD WEST

A Congress of Rough Riders of the World

(a világ legmerészebb lovasai)

személyesen elővezetve és előadva

CODY W. F. ezredes, „Buffalo Bill“

altal

aki utolsósor üdvözli a közönséget,

mert nem fog többé visszatérni. Aki most nem látja, soha sem fogja többé látni.

3 különvonat.

A világnak legnagyobb tanulságos

1300 ember és 16.

kiállítás

az összes nemzetek legmerészebb lovasait egyesítve.

A Kelet és Nyugat egyesítve.

A világ egyetlen ilyen kiállítás.

100 vörösbőrű:

vezérek, harcosok, nők és gyermekek.

Európának, Ázsiának, Afrikának és Amerikának bennszülött lovasai, a Kaukázus hegysegeiből, Oroszország pusztáiból, Afrika sivatagjai, Mexikó kordillerái és Amerika Andenei és sziklahegységéből származva, a modern lovas-ági különlegességek természet-hű másolatát adják elő. Kitűnő látványosságok, ilyen hasonló egyesítést eddig még nem lehetett látni. Amerikai zuavok, az Egyesült Államok civil katonasága, arabok, beduinok, amerikai cowboysok, gyorslövők és lassolövők, Rooseveltnek Rough Ridersei, indiánok, kubánok, a Nyugat-leányai, mexikóiak, Johnny Baker, Bucking Bronchos (vad lovak), express ponynyok, gyorsfutók, kivándorlók csapatjai, jelennek a Nyugat-Amerika határeltéből a pusztákon.

Egy csoport japáni „Samurai“

modern és antik hadi gyakorlatokkal. „BUFFALO BILL“ a lővész mestere látáson nagy-szerű lövégyakorlatát előadva vágató lovon.

A Little Big Horni csata, melyben 800 indián, kémek, katonák és lovak fordulnak elő; egy igazi katonai dráma, ugyszintén a legnagyobb mint legmeghatóbb pontossággal előadva és mely a közönség szeme előtt a híres magasztalással, Custer utolsó menekvése és heroikus végzetével fejeztetik be.

A nagy arena este különleges három villamos szystema szerint van napvilágosan kivilágítva.

A hirdetett előadás bármily időjárásnál is megtartatik.

Egyetlenegy jegy feljogosít, az összes hirdetett látványosságoknak megtekintésére.

„BUFFALO BILL“ HELYÁRAI:

Első hely 2 korona; Számozott hely 4 korona; Fenntartott hely korona; Páholy-ülés 8 korona. Egész páholy (6 személy részére) 48 korona. — Gyermekek 10 éven alól fél árat fizetnek.

Jegyek előre válthatók az 5 és 8 koronás helyekre rendes árat az előadások napján délelőtt 9 órától

10 Szepage Sajosnál, Mátyás király-tér 2. szám alatt. 3—6

Marosvásárhelyen jul. 17-én. Nagyváradon jul. 20-án.